

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

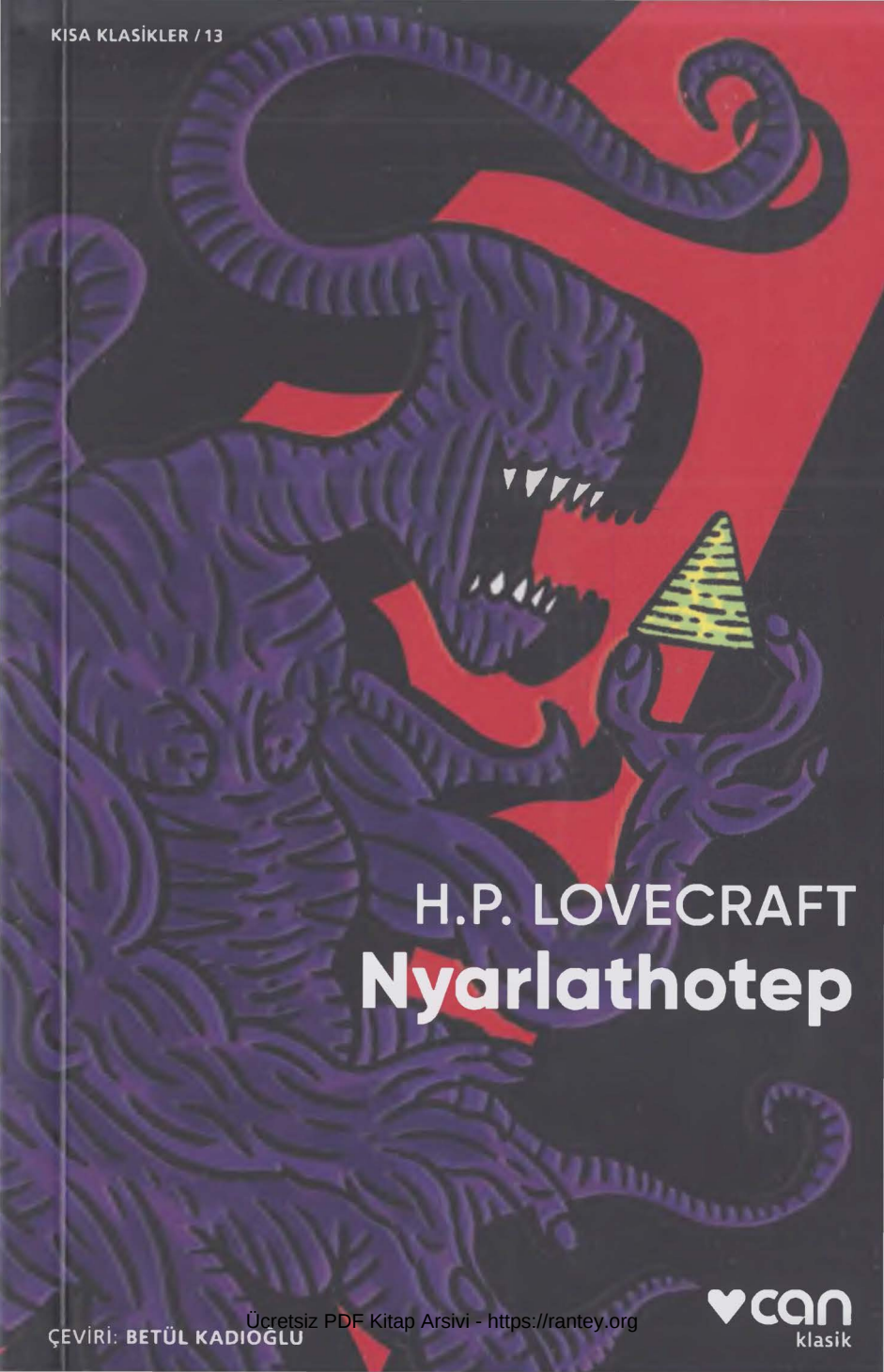
<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

KISA KLASİKLER / 13



H.P. LOVECRAFT
Nyarlatotep

ÇEVİRİ: BETÜL KADIOĞLU

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

♥ can
klasik

Can Klasik

Nyarlathotep, H.P. Lovecraft

İngilizce aslından çeviren: Betül Kadioğlu

Nyarlathotep

Bu çeviride kaynak alınan basım: *Nyarlathotep*, The United Amateur Press Association vol 20, no. 2 Aralık 1920

Diğer öyküler, *The Outsider and Others*, Arkham House, 1939.

© 2020, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2020

3. basım: Şubat 2021, İstanbul

Bu kitabın 3. baskısı 2000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Ayça Sezen

Düzeltili: Mert Tokur, Aylin Samancı Elmasdağ

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Sanat yönetmeni: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak illüstrasyonu: Oğulcan Acar

Baskı ve cilt: Arı Matbaası

Davutpaşa Cad. Emintaş Kâzım Dinçol San. Sit. No: 81/39,

Topkapı, İstanbul

Sertifika No: 44009

ISBN 978-975-07-4164-7

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza, No: 9/25 Sarıyer/İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

H.P. LOVECRAFT

NYARLATHOTEP

ÖYKÜ

İngilizce aslından çeviren

Betül Kadioğlu



H.P. LOVECRAFT, 1890'da ABD'de Rhode Island'da doğdu. Psikosomatik hastalıkları dolayısıyla sekiz yaşına kadar okula gitmeyen Lovecraft, okula başladığı ilk sene tekrar ara verdi, dört yıl sonra Hope Street Lisesi'ne devam etti. 1908'de liseden mezun olmadan hemen önce bir sinir krizi geçirdi ve diplomasını alamadı. Astronomi eğitimi görmek istediği Brown Üniversitesi'ne gidememek onun için çok uzun süre bir depresyon ve utanç kaynağı oldu. 1908-1913 yılları arasında edebî ilgisi şiire yöneldi, birçok şiir yazdı. 1917 yılında ilk bilimkurgu ve polisiye öykülerini yazmaya başladı. Yazar olarak en verimli dönemini meşhur kısa öyküsü *Charles Dexter Ward Vakası* ve *Deliliğin Dağlarında'yı* yazdığı Rhode Island'a döndükten sonra yaşadı. En üretken olduğu bu yıllarda iyice yoksullaşan yazar hayatta kalan teyzesiyle küçük bir pansiyona taşınmak zorunda kaldı. Ölümsüzleştigi eseri *Cthulhu'nun Çağırısı'nı* 1926'da kaleme aldı. Yüksek bir hayal gücü ve üstün bir tasvir yeteneğinin gotik edebiyatın doruklarına taşıdığı yazar 1937'de kanserden öldü.

BETÜL KADIOĞLU, 1979'da doğdu. TED Ankara Koleji ve Hacettepe Üniversitesi Mütercim Tercümanlık Bölümü'nden mezun oldu. Çevirmenlik ve editörlük yapıyor.

İçindekiler

Korkunç Yaşlı Adam	11
Evdeki Resim	15
Nyarlathotep	27
Hafıza	33
Mahzende	35
Yüzyılı Sonlandıran Dövüş (Bir Zaman Makinesinde Bulunan Elyazması)	47

KORKUNÇ YAŞLI ADAM

Korkunç Yaşlı Adam'ı ziyaret etmek Angelo Ricci, Joe Czanek ve Manuel Silva'nın planıydı. Bu yaşlı adam denize yakın Water Caddesi'nde, çok eski bir evde tek başına yaşar ve hem son derece zengin hem de son derece çelimsiz olduğu söylenir; Ricci, Czanek ve Silva beyefendilerin hırsızlık gibi saygın bir mesleğe mensup kişiler için bu çok çekici bir durumdur.

Kingsport sakinlerinin Korkunç Yaşlı Adam hakkında söyledikleri ve düşündükleri şeyler, küf kokulu eski evinin bir yerlerinde sonsuz büyüklükte bir serveti sakladığı neredeyse kesin olmasına rağmen onu Mr. Ricci ve meslektaşlarının ilgisinden uzak tutar. İşin doğrusu, yaşlı adam çok tuhaf biridir, zamanında Doğu Hint yelkenlilerinde kaptanlık yaptığı sanılır; o kadar yaşlıdır ki kimse genç olduğu zamanı hatırlamaz, o kadar ketumdur ki pek az kişi adını bilir. Eski, bakımsız evinin ön bahçesindeki boğum boğum ağaçların arasında ne idüğü belirsiz bir Doğu tapınağındaki putları andıracak şekilde boyanmış, garip bir şekilde gruplanmış büyük taşlardan oluşan acayip bir koleksiyon vardı. Bu koleksiyon, uzun beyaz saçları ve sakalları konusunda Korkunç Yaşlı Adam'la uğraşmayı, evinin küçük camlarını attıkları hınzır oklarla kırmayı seven oğlanların çoğunu korkutup kaçırsa da bazen

tozlu camlardan içeri bakmak için sessizce eve yaklaşan, yaşı daha büyük, daha meraklı kişileri korkutan şeyler başkadır. Bu insanlar alt kattaki boş bir odada bulunan bir masanın üzerinde çok sayıda acayip şişe olduğunu, her birinin içinde de bir ipin ucunda sarkaç gibi sallanan küçük bir parça kurşun bulunduğunu söylerler. Ayrıca dediklerine göre Korkunç Yaşlı Adam bu şişelerle konuşuyor, onlara Jack, Yaralı Yüz, Uzun Tom, İspanyol Joe, Peters ve İkinci Kaptan Ellis gibi isimlerle sesleniyormuş; ne zaman bir şişeyle konuşsa şişedeki küçük kurşun sarkaç sanki cevap verir gibi bariz bir biçimde titreşiyormuş. Uzun, ince Korkunç Yaşlı Adam'ı bu garip sohbetleri yaparken görenler bir daha onu izlemezlerdi. Ancak Angelo Ricci, Joe Czanek ve Manuel Silva, Kingsport'lu değillerdi; New England hayatının ve geleneklerinin oluşturduğu kapalı toplumun dışında kalan yeni, çok çeşitli yabancı topluluğunun parçasıydılar ve Korkunç Yaşlı Adam'a baktıklarında sadece, budaklı bastonu olmadan yürüyemeyen, zayıf, güçsüz elleri acınası bir şekilde titreyen, sarsak, neredeyse yardıma muhtaç bir ihtiyar görüyorlardı. Aslında herkesin kaçtığı, köpeklerin sadece kendisine havladığı bu yalnız, seilmeyen yaşlı adama kendilerince çok üzü-lüyorlardı. Ama iş iştir ve kendini işine adanmış bir hırsız için bankada hesabı olmayan, köydeki dükkândan ihtiyaç duyduğu pek az şeyi satın alırken iki yüzyıl önce basılmış İspanyol altınıyla ve gümüşüyle ödeme yapan çok yaşlı ve çok çelimsiz bir adam hem caziptir hem de bir meydan okuma olanağı sunduğu için baştan çıkarıcıdır.

Ricci, Czanek ve Silva beyefendiler ziyaretleri için 11 Nisan akşamını seçtiler. Mr. Ricci ve Mr. Silva zavallı yaşlı adamla görüşürken Mr. Czanek üstü kapalı bir arabayla Ship Caddesi'nde, kendilerini ağırlayan yaşlı adamın arazisinin yüksek arka duvarındaki kapıda onları ve muhtemelen metalden yapılmış yüklerini bekleyecekti.

Bu sessiz ve mütevazı kaçış planını yapmalarına neden olan şey, beklenmedik bir polis müdahalesi olursa gereksiz açıklamalar yapmaktan kurtulma arzularıydı.

Üç dalavereci daha önceden ayarladıkları gibi, sonrasında herhangi bir kötü niyetli şüpheye yer vermemek için yola ayrı ayrı çıktılar. Ricci ve Silva beyefendiler Water Caddesi'nde yaşlı adamın ön kapısında buluştular; budaklı ağaçların genç dallarının arasından sızarak boyalı taşları aydınlatan ayın parlaklığı hoşlarına gıtmese de düşünmeleri gereken boş ve batıl inançlardan çok daha önemli şeyler vardı. Korkunç Yaşlı Adam'ı topladığı altınlar ve gümüşler hakkında konuşturmanın nahoş bir iş olacağından korkuyorlardı, sonuçta yaşlı kaptanlar inatçılıklarıyla ve aksilikleriyle bilinirdi. Yine de adam çok yaşlı, çok çelimsizdi ve ziyaretçileri iki kişiydi. Ricci ve Silva beyefendiler ketum insanları konuşturma sanatında tecrübelilerdi; zayıf ve son derece yaşlı bir adamın çığlıkları da kolayca bastırılabilirdi. Böylece ışık yanan pencerelerden birine doğru gittiler ve Korkunç Yaşlı Adam'ın içinde sarkaç olan şişelerle çocuk gibi konuştuğunu duydular. Maskelerini taktılar ve yılların izlerini taşıyan meşe kapıya kibarca vurdular.

Mr. Czanek, Ship Caddesi'nde, Korkunç Yaşlı Adam'ın arka kapısında, üstü kapalı arabada beklerken huzursuzca kıpırdandı; çok uzun zamandır oradaymış gibi geldi. Her zamankinden daha da merhametliydi, bu iş için belirledikleri saatten hemen sonra eski evden gelen feci çığlıklardan hiç hoşlanmamıştı. Arkadaşlarına zavallı yaşlı kaptana olabildiğince yumuşak davranmalarını söylememiş miydi? Yüksek, sarmaşık kaplı taş duvardaki dar, meşe kapıyı gerginlik içinde izlemeye devam etti. Sık sık saatine baktı, gecikmenin nedenini merak etti. Yaşlı adam hazinesinin nerede saklı olduğunu açık etmeden ölmüş de detaylı bir arama yapmak zorunda mı kalmışlardı? Mr.

Czanek öyle bir yerde, karanlıkta çok uzun süre beklemekten memnun değildi. O sırada kapının arkasındaki yoldan hafif bir ayak sesi, bir tıkırtı geldiğini düşündü, kapının paslı sürgüsünün yavaşça hareket ettiğini duydu ve dar, ağır kapının içeri doğru açıldığını gördü. Tek bir sokak lambasının soluk ışığında arkadaşlarının hemen arkada yükselen o uğursuz evden çıkardığı şeyin ne olduğunu görebilmek için gözlerini kustı. Ama baktığında gördüğü, beklediği şey değildi çünkü arkadaşları orada yoktu, sadece sessizce budaklı bastonuna yaslanmış pis pis gülümseyen Korkunç Yaşlı Adam vardı. Mr. Czanek adamın gözlerinin rengini daha önce hiç fark etmemişti; şimdi sapsarı olduklarını görebiliyordu.

Küçük şeyler küçük kasabalarda hatırı sayılır bir heyecan yaratır; Kingsport halkının bütün bahar ve yaz boyunca, dalgaların kıyıya attığı, sayısız pala kesigiyle dehşet verici bir şekilde parçalanmış, sayısız çizme darbesiyle dehşet verici bir şekilde ezilmiş, teşhis edilemeyen üç cesetten bahsetmesinin nedeni buydu. Hatta bazıları Ship Caddesi'nde terk edilmiş halde bulunan araba ya da geceleri uykusuz, tetikte bekleyen vatandaşlar tarafından duyulan, muhtemelen sahipsiz bir hayvanın ya da bir göçmen kuşun çıkardığı sert çığlıklar gibi önemsiz şeyler hakkında bile konuştu. Ancak Korkunç Yaşlı Adam bu boş kasaba dedikodularıyla hiç ilgilenmedi. Yaradılışı gereği mesafeli bir adamdı; insan yaşlanıp güçsüzleştğinde çekingenliği iki kat artar. Ayrıca onun kadar yaşlı bir kaptan hatırlanmayan, çok eskide kalmış gençliğinde çok daha heyecan verici bir sürü olaya tanıklık etmiş olmalıydı.

EVDEKİ RESİM

Dehşetin peşindekiler tuhaf, uzak yerlere giderler. Ptolemaios'taki yeraltı mezarları ve kâbus ülkelerinin oyularak yapılmış mozoleleri de onlar içindir. Ay ışığında Ren kıyılarındaki harap kalelerin kulelerine tırmanır, Asya'nın unutulmuş şehirlerine yayılmış taşların altındaki, örümcek ağlarıyla kaplı basamaklardan tereddüt ederek inerler... Tekinsiz ormanlar ve ıssız dağlar onların mabedidir, ayak basılmamış adalardaki uğursuz monolitlerin etrafında dolanırlar amaçsızca. Tarifsiz dehşetlerin hissettirdiği yeni heyecanların varoluşunun nihai hedefi ve gerekçesi olan korkunçluğun hazzını gerçekten bilenler, en çok New England taşrasının eski, kasvetli çiftlik evlerine kıymet verir; oralarda kuvvetin, yalnızlığın, groteskliğin ve cehaletin karanlık unsurları bir araya gelip kusursuz bir dehşet ortamı yaratır.

Manzaraların en korkuncu sık geçilen yollardan uzakta, genelde çamurlu, çimenli bir yamaca kondurulmuş ya da dev bir kaya çıkıntısına dayanmış, boyasız, küçük ahşap evlerdir. İki yüzyıldır ya da daha uzun zamandır oradadırlar, bu sırada sarmaşıklar her yeri kaplar, ağaçlar genişleyip yayılır, dallanıp budaklanır. Başibozuk bir yeşillik denizinin ve gölgelerin oluşturduğu, koruyucu bir örtünün ardında neredeyse gizlenmişler ama küçük camlı

pencereleri hâlâ şaşırtıcı bir şekilde, sanki ağza alınmaz şeylerin hatırasını bastırarak deliliği uzaklaştıran ölümcül bir uyuşukluğun içinden göz kırpar gibi dik dik bakar.

Böyle evlerde nesiller boyu, dünyada eşi benzeri görülmemiş tuhaf insanlar yaşamıştı. Onları benzerlerinden ayıran kasvetli ve tutucu bir inanca kapılmış ataları özgürlük için yabanın peşinden gitmişti. Burada galip gelen bir ırkın evlatları benzerlerinin kısıtlamalarından uzakta, özgürce geliştiler ama kendi zihinlerinin kasvetli kuruntularının zavallı esirleri oldular. Medeniyetin getirdiği aydınlanmadan kopan bu püritenlerin gücü tuhaf kanallara döndü ve tecridin, marazi bir kendini kısıtlama halinin ve amansız doğada yaşama çabasının sonucunda, soğuk Kuzeyli köklerinin tarihöncesi derinliklerinden gelen karanlık, gizli özelliklere kavuştular. Gereklikler yüzünden nesnel, düşünceleri yüzünden katı olan bu insanlar günah işlerken hiçbir kaygı gütmediler. Bütün ölümlüler gibi hata yaparak katı kurallarıyla, her şeyden önce saklanmanın peşine düştüler; böylece sakladıklarında gittikçe daha az tat olmaya başladı. Sadece taşradaki sessiz, durgun, dik dik bakan evler eski günlerden beri gizli kalanları söyleyebilir; onlar da konuşkan değildir, unutmalarına yarayan uyuşukluğu üzerlerinden atmakta isteksizdirler. Bazen insana bu evleri yıkmak merhametli bir davranış olacaktı gibi gelir çünkü sıkça rüya görüyor gibidirler.

1896'nın Kasım'ında bir öğle sonrası, açıkta kalmaktansa insanın kendini herhangi bir sığınağa atmayı tercih edebileceği buz gibi bir sağanak yüzünden bu tarife uyan, zamanın izini taşıyan büyük bir evde buldum kendimi. Bir süredir bazı soy bilgilerinin peşinde Miskatonic Vadisi'nin halkı arasında seyahat ediyordum; mevsimi geçmiş olmasına rağmen yolumun sapa, dolambaçlı ve sorunlu doğası gereği bisiklet kullanmak makul görünmüştü. Şim-

di kendimi Arkham'a giden en kısa yol olduğu için seçtiğim, terk edilmiş gibi görünen bir yolda bulmuştum; herhangi bir kasabadan uzakta, fırtınanın ele geçirdiği bir noktada kayalık bir tepenin eteklerinde, yapraksız iki devasa karaağacın arasından karanlık pencereleriyle göz kırpan, eski, itici bir ahşap binadan başka sığınacak yerim yoktu. En ufak bir yoldan bile uzak olsa da ev görür görmez beni olumsuz bir şekilde etkiledi. Sıhhi yapılar yolculara böyle sinsi ve rahatsız edici bir şekilde dik dik bakmaz; soy araştırmalarım sırasında bu tür yerlere karşı önyargılarımı besleyen, önceki yüzyıldan efsaneler duydum. Ancak tabiatın güçleri öyle şiddetliydi ki endişelerimi yendim ve bisikletimi bir anda çok davetkâr ve gizemli görünmeye başlayan kapalı kapıya doğru sürmekte tereddüt etmedim.

Nedense evin terk edilmiş olduğunu düşünmüştüm ama yaklaştıkça bundan emin olamamaya başladım; çünkü her ne kadar yürüyüş yollarını otlar sarmış olsa da, özelliklerini tamamen terk edildiğini iddia edemeyecek kadar iyi koruyor gibilerdi. Bu yüzden açmayı denemek yerine kapıya vurdum, vururken de pek açıklayamadığım bir ürperti hissettim. Eşik görevi gören kaba, yosunlu taşın üzerinde durup beklerken yanımdaki pencerelere ve yukarıdaki kapı üstü penceresinin camlarına bakıp eski, zangırdayan, kirden neredeyse kararmış olmalarına rağmen kırılmadıklarını fark ettim. Demek ki ücretliğine ve ihmal edilmiş haline rağmen binada birileri yaşıyordu. Ancak kapıyı tıklatmama bir karşılık gelmedi, ben de çağrımı bir kere daha yineledikten sonra paslı mandalı açmayı denedim ve kapının kilitli olmadığını gördüm. İçeride duvarlarındaki sıvaları dökülen küçük bir hol vardı; holden hafif ama epeyce tatsız bir koku geliyordu. Bisikletimi de alıp içeri girdim, kapıyı arkamdan kapattım. Karşımda dar bir merdiven yükseliyordu, yanındaki

küçük kapı da muhtemelen kilere iniyordu; iki yanda da giriş katındaki odalara açılan kapalı kapılar vardı.

Bisikletimi duvara dayayıp soldaki kapıyı açtım, küçük, alçak tavanlı, iki tozlu camın tarafından loş bir ışıkla aydınlatıldığı, olabilecek en sade en basit şekilde döşenmiş bir odaya girdim. Bir tür oturma odasına benziyordu; içerde bir masa, birkaç sandalye, büyük bir şömine ve şöminenin üzerindeki rafta duran, çalışan antika bir saat vardı. Odada çok az kitap ve kâğıt vardı, içerinin loşluğu yüzünden başlıklarını rahatça okuyamadım. İlgimi çeken şey, her detayda kendini gösteren, tekdüze bir arkaiklik oldu. Bu bölgedeki evlerin çoğunun geçmişin kalıntıları bakımından zengin olduğunu görmüştüm ama buradaki eskilik tuhaf bir şekilde eksiksizdi; odada bağımsızlık savaşı sonrasında üretilmiş tek bir nesne bile bulamadım. Mobilyalar biraz daha mütevazı olsaydı mekân bir koleksiyoncu için tam bir cennet sayılabilirdi.

Bu acayip evi incelerken kasvetli cephesinin başta bende uyandırdığı tiksintinin arttığını hissettim. Korktuğum ya da iğrendiğim şeyin tam olarak ne olduğunu tarif edemiyordum ama havada kutsanmamış zamanları, çirkin münasebetsizlikleri ve unutulması gereken sırları hatırlatan bir şey vardı. Oturmayı pek istemiyordum, etrafta dolaşıp dikkatimi çeken farklı nesneleri inceledim. Merakımı celpeden ilk nesne masada duran orta boy bir kitaptı; o kadar eski görünüyordu ki bir müzenin veya kütüphanenin dışında böyle bir şeyi görmek beni hayrete düşürdü. Deri kaplıydı, metal süsleri vardı ve mükemmel bir şekilde korunmuştu; insanın böyle geçmişte kalmış bir evde karşılaşmayı hiç beklemeyeceği, sıra dışı bir kitaptı. Başlığın olduğu sayfayı açtığımda şaşkınlığım daha da arttı çünkü karşımdaki Pigafetta'nın denizci Lopez'in notlarından yararlanarak Latince olarak yazıp Kongo bölgesini anlattığı, 1598'de Frankfurt'ta basılan ve

çok ender bulunan kitabıydı. De Bry kardeşlerin yaptığı acayip illüstrasyonları da içeren bu eserden bahsedildiğini daha önce çok duymuştum, bu nedenle karşımdaki sayfaları çevirme arzum huzursuzluğumu bir an unutturdu. Gravürler gerçekten de ilginçti, tamamen hayal gücüne ve özensiz tasvirlerle dayanarak çizilmişti, zencileri beyaz derili, beyaz ırka özgü hatlara sahip olarak gösteriyordu; epeyce önemsiz bir şey yorgun sinirlerimi daha da germese ve tedirginliğimi tekrar hissetmeme neden olmasa kitabı bir süre daha kapatmazdım. Beni rahatsız eden kitabın ısrarla hep 12. resmi gösterecek şekilde açılma eğiliminde olmasıydı; bu gravürde yamyam Anzikuların bir kasap dükkânı, tüyler ürpertici detaylarla gösteriliyordu. Bu kadar ufak bir şeyden böyle etkilendiğim için biraz utandım ama çizim yine de beni rahatsız etmişti, özellikle de yanındaki, Anziku gastronomisini anlatan pasajlarla birlikte...

Yandaki bir rafa dönmüş, pek az olan edebî içeriğini incelemeye başlamıştım: 18. yüzyıldan kalma bir Kitabı Mukaddes, ona yakın dönemden, grotesk tahta baskılarla süslü, almanak yayıncısı Isaiah Thomas tarafından yayımlanmış bir *Pilgrim's Progress*¹ Cotton Mather'in *Magnalia Christi Americana*'sının² çürümüş bir baskısı ve neredeyse aynı eskilikte birkaç kitap daha. O sırada yukarıdaki odadan gelen, ayak sesi olduğu belli sesler dikkatimi çekti. Kısa süre önce kapıya vurduğumda cevap alamadığımı düşününce başta şaşırdım ve korktum, sonra hemen yürüyen kişinin derin bir uykudan yeni kalktığına karar verdim, ayak sesleri gıcırdayan basamaklardan inerken git tikçe daha az şaşıarak dinledim. Adımlar ağırdı ama tu-

1. Hac Yolunda. (Y.N.)

2. İsa Mesih'in Amerika'daki görkemli eserleri. (Y.N.)

haf bir temkinliliği vardı; adımlar ağır olduğu için bu temkinlilikten hiç hazzetmemiştim. Odaya girdiğimde kapıyı arkamdan kapatmışım. Şimdi, yürüyen kişinin holdeki bisikletimi inceliyor olabileceğini düşündüğüm kısa bir sessizlikten sonra mandalla oynadığını duydum ve kapının kanadı tekrar açıldı.

Kapıda öyle acayip görünümlü biri vardı ki iyi bir terbiye almış olmasam çığlık atardım. Yaşlı, aksakallı, pejmürde bir adam olan ev sahibim şaşkınlık ve saygıyı aynı anda uyandıran bir ifadeye ve duruşa sahipti. Boyu bir seksenden kısa değildi, üzerine sinmiş yaşlılık ve yoksulluk havasına rağmen iri, kuvvetli bir adama benziyordu. Elmacıkkemiklerine kadar çıkmış olan uzun sakallarının neredeyse gizlediği yüzü şaşırtıcı derecede dinç, kırıksız görünüyordu; geniş alnına zamanla biraz seyrelmiş, beyaz bir tutam saç dökülüyordu. Hafifçe kanlanmış olsa da mavi gözleri açıklayamadığım bir şekilde canlı ve ateşli görünüyordu. O korkunç hırpaniliği olmasa adam etkileyici olduğu kadar seçkin de görünebilirdi. Ancak bu hırpanilik yüzüne ve endamına rağmen onu itici hale getirmişti. Üzerindeki ne olduğunu pek anlayamıyordum, uzun, ağır çizmelerinin üstündeki bir paçavra yığınının başka bir şeye benzemiyordu; pisliği her şeyi bastırıyordu. Bu adamın görüntüsü ve hissettirdiği içgüdüsel korku yüzünden düşmanca bir şeylere hazırlıklıydım; bu yüzden adam bir sandalyeye oturmamı işaret edip pohpohlayıcı bir saygı ve hoş görünmeye çalışan bir konukseverlikle dolu, ince, kısık bir sesle bana hitap etmeye başladığında şaşkınlıkla ve tekinsiz bir aykırılık duygusuyla ürperdim. Konuşması çok tuhaftı, uzun zaman önce yok olduğunu sandığım, ağır bir yankee aksanıyla konuşuyordu; sohbet etmek için karşıma oturduğunda dikkatlice dinledim.

“Yağmura mı yakalandınız?” diye başladı. “Neyse ki

eve yakınmışsınız, içeri girmeyi de akıl etmişsiniz. Ben herhalde uyuyordum yoksa sizi duyardım – eskisi kadar genç değilim, bugünlerde sağlam bir uykuya ihtiyacım oluyor. Uzağa mı gidiyorsunuz? Arkham yolunu kapattıklarından beri bu yoldan geçen birini pek görmedim.”

Arkham’a doğru gittiğimi söyleyip meskenine böyle kabaca girdiğim için özür diledim, o da şöyle devam etti:

“Sizi gördüğüme sevindim genç beyim – buralarda yeni yüzler çok az görülür, bugünlerde beni neşelendirecek pek bir şey yok. Herhalde Boston’dan geliyorsunuzdur, değil mi? Oraya hiç gitmedim ama şehirli birini görünce anlarım – seksen dörtte bölgeye öğretmen olarak şehirli biri gelmişti ama bir anda işi bıraktı, o günden beri de kimse ondan haber alamadı...” Yaşlı adam burada kendi kendine gülmeye başladı, sorduğumda da hiçbir açıklama yapmadı. Böylesi gülünç bir kılıkla ortaya çıkacak kadar eksantrik biri için son derece keyifli görünüyordu. Bir süre coşkulu denebilecek bir güler yüzlülükle devam etti, o zaman Pigafetta’nın *Regnum Congo*’su kadar nadir bir kitabı nasıl edindiğini sormak aklıma geldi. Bu kitabın etkisini üzerimden atamamıştım, ondan bahsederken de biraz tereddüt ettim ama merakım evi ilk gördüğüm andan beri artmakta olan belli belirsiz korkularımı yendi. Neyse ki sorum tuhaf kaçmadı; yaşlı adam rahatça, hızlıca cevapladı.

“Haa, şu Afrika kitabı mı? Kaptan Ebenezer Holt’la seksen altıda takas etmiştim onu – kaptan savaşta ölmüştü.” Ebenezer Holt adını duyunca birden başımı kaldırıp adama baktım. Soyağacı çalışmalarım sırasında bu isimle karşılaşmıştım ama Bağımsızlık’tan sonraki hiçbir kayıta geçmiyordu. Ev sahibim bana uğraştığım konuda yardımcı olabilir mi diye merak ettim, sonra ona sormaya karar verdim. Adam konuşmaya devam etti:

“Ebenezer yıllarca bir Salem yük gemisinde çalıştı,

her limanda acayip şeyler gördü. Bunu Londra'dan almıştı galiba – dükkânlardan bir şeyler almayı severdi. Bir seferinde tepedeki evindeydim, orada kalıyordum, o zaman görür oldum bu kitabı. Resimleri sevdim, o da başka bir şey karşılığında bana verdi kitabı. Garip bir kitap – dur, gözlüğümü bulayım...” Yaşlı adam eski püskü giysilerini yokladı, kirli ve şaşırtıcı derecede antika, sekizgen camlı, metal saplı bir gözlük çıkardı. Bunu takıp masadaki kitaba uzandı, sevgiyle sayfaları çevirdi.

“Ebenezer bunu biraz okuyabiliyordu –Latince bu-ama ben okuyamıyorum. İki-üç öğretmen bana biraz okudu, bir de Rahip Clark, onun da gölde boğulduğunu söylüyorlar – siz bir şey anlar mısınız?” Anlayabileceğimi söyledim ve ona kitabın başlarından bir paragraf çevirdim. Hata yaptıysam da hatamı düzelterek kadar bilgili değildi; benim İngilizce çevirimden çocukça bir memnuniyet duyuyor gibiydi. Yakınımda duruşu gittikçe rahatsız edici olmaya başlıyordu ama onu rencide etmeden kaçmanın bir yolunu bulamadım. Bu cahil yaşlı adamın okuyamadığı bir kitaptaki resimlere karşı bu çocuksu ilgisi bana eğlenceli geliyordu, odayı süsleyen az sayıdaki İngilizce kitabı okuyabiliyor mu diye merak ettim. Bu saflığı görmek nedenini bilmeden hissettiğim kaygının çoğunu silmişti; ev sahibim anlatmaya devam ederken gülümsedim.

“Resimlerin insanı böyle düşündürmesi ne acayip. Şu baştakine bak mesela. Hiç böyle bir ağaç görmüş müydünüz, böyle koca koca yaprakları olan? Bir de şu adamlar –zenci olamazlar– herkesi dövenler. Afrika'da yaşıyor olsalar da, bir tür Kızılderililer herhalde. Bu yaratıkların bazıları maymuna benziyor, hatta yarı maymun yarı insan gibiler ama bunun gibisini hiç duymamıştım.” Bunu derken ressamın hayalinden çizdiği, timsah başlı bir tür ejderha denebilecek bir çizimini gösterdi.

“Şimdi size en güzelini göstereceğim ama – burada, ortalarda...” Yaşlı adamın aksanı biraz daha ağırlaştı, gözleri biraz daha parladı; ama aranan elleri, az öncekinden bile daha beceriksiz görünse de yapmaya çalıştığı şey için yeterliydi. Kitap, sanki kendiliğinden sık sık bu sayfaya bakılıyormuş gibi Anziku yamyamlarının kasap dükkânının olduğu 12. gravürün olduğu sayfayı gösterecek şekilde açıldı. Belli etmedim ama tekrar huzursuzlanmaya başlamıştım. En tuhafı da ressamın, çizdiği Afrikalıları beyaz adamlara benzetmiş olmasıydı – kasabın duvarlarında asılı duran kollar, bacaklar, diğer parçalar dehşet vericiydi, elinde satır tutan kasapsa çok çirkin ve aykırı görünüyordu. Ancak, ben bu görüntüden ne kadar hoşlanmadıysam ev sahibim o kadar zevk alıyor gibiydi.

“Buna ne dersiniz – buralarda buna benzer bir şey hiç görmemişsinizdir, değil mi? Bunu görünce Eb Holt’a dedim ki, ‘Bu insanı heyecanlandıran, kanını kaynatan bir şey!’ Kutsal Kitap’ta katliamları okuduğumda –hani şu Midyanlıların katledilmesi gibi– bir şeyler düşünüyorum ama resmi olmuyor hiç. Burada insan her şeyi görebiliyor – herhalde günahdır bunlar ama hepimiz günahla doğduk, günahla yaşamıyor muyuz? Şu doğranmış adama her bakışında eğleniyorum, gözümü alamıyorum, kasabın ayağını nereden kestiğini görüyor musunuz? Şu masadaki kafası, yanında bir kol var, öbür kol da et kesiği kütüğün yanında, yerde.”

Adam korkunç bir zevkle mırıldanırken gözlüğünün arkasında, sakallı yüzündeki ifade anlatılamaz bir hal aldı, ama sesi yükseleceğine gittikçe alçaldı. Benim hissettiklerimi tarif etmekse pek mümkün değil. Başlarda belli belirsiz hissettiğim dehşet duygusu, güçlü ve canlı bir şekilde beni ele geçirdi ve bu kadar yakınımdaki yaşlı ve korkunç yaratıktan ölçüsüzce iğrendim. Deli

ya da en azından yarı sapkın olduğu su götürmezdi. Artık bir çığılıktan daha feci, boğuk bir sesle neredeyse fısıldıyordu; dinlerken ürperiyordum.

“Dediğim gibi, resimlerin insanı böyle düşündürmesi tuhaf. Biliyor musunuz genç bayım, ben bu resme tav oldum. Kitabı Eb’den aldıktan sonra sık sık baktım, özellikle de pazar günleri koca peruğuyula konuşup duran Rahip Clark’ı dinlediğimde. Bir seferinde komik bi şey yapmayı denedim –durun genç bayım, korkmayın– tek yaptığım satacak koyunları öldürmeden önce bu resme bakmaktı – buna baktıktan sonra koyunları öldürmek daha zevkli oldu ya...” Yaşlı adamın sesi gittikçe alçaldı, bazı anlarda o kadar zayıfladı ki, söylediğı kelimeler zar zor duyulur hale geldi. Yağmurun sesini, karanlık, küçük camlı pencerelerin zangırtısını dinledim ve bu mevsimde görölmemiş bir fırtınanın uğultusunun yaklaşmakta olduğunu fark ettim. Birden müthiş bir parlama ve güm-bürtü eski evi temeline kadar sarstı ama fısıldayan adam bunu fark etmemiş gibiydi.

“Koyun öldürmek daha zevkliydi – ama biliyor musunuz, o kadar *tatmin edici* değildi. Bir *arzunun* insanı ele geçirmesi çok acayip – Allahını seviyorsan genç adam, kimseye söyleme ama yemin ediyorm o resim benim *yetiştiremeyeceğim, satın alamayacağım canlı yiyeceklerle karşı iştahımı kabartmaya başladı* –dur, otur işte, ne oldu?– Bir şey yapmadım, sadece *yapsam* nasıl olurdu diye düşündüm – et kan yapar, et yapar derler, insana hayat verirmiş, ben de düşündüm, *bir farkı yoksa* sonuçta, insanın daha uzun yaşamasını sağlamaz mı...” Ama fısıldayan adam devam edemedi. Sözüünü kesen ne benim korkum ne de gittikçe sertleşen fırtınaydı – o şiddetli fırtınanın ortasında gözlerimi açtığımda kendimi kararmış yıkıntıların duman tüten yalnızlığında bulacaktım. Çok basit olsa da beklenmedik bir olaydı bu.

Kitap açık bir halde aramızda dururken resmin olduğu sayfa bütün iğrençliğiyle karşımızdaydı. Yaşlı adam fısıltıyla, “Sağlamaz mı,” derken küçük bir damlama sesi duyuldu, açık duran kitabın sarı sayfalarında bir şey belirdi. Yağmuru ve akıtan damı düşündüm ama yağmur kırmızı yağmaz. Anziku yamyamlarının kasap dükkânında ufak, kırmızı bir damla pırıl pırıl parlıyor, gravürün dehşetine canlılık katıyordu. Yaşlı adam damlayı gördü, benim dehşet dolu ifadem bunu gerekli kılmadan fısıldamayı bıraktı; damlayı gördü, bir saat önce ayrıldığı odanın zeminine baktı hemen. Ben de baktığı yere baktım ve tam üstümüzdeki eski tavanın dökülen sıvasında kan kırmızısı, ıslak, büyük ve biçimsiz bir leke gördüm – ben bakarken yayılmaya devam ediyordu sanki. Çılgılık atmadım, yerimden kıpırdamadım, sadece gözlerimi kapattım. Bir an sonra dev gibi bir yıldırım düştü, kelimelerle anlatılamayacak sırlarla dolu o uğursuz evi yok etti ve aklımı korumamı sağlayan tek şey; unutmamı sağlaması oldu.

NYARLATHOTEP

Nyarlathotep... sürünen kaos... ben sonuncuyum... beni dinleyen boşluğa anlatacağım...

Ne zaman başladığını tam olarak hatırlayamıyorum ama aylar önceydi. Herkes dehşetli bir gerilim hissediyordu. Siyasi ve toplumsal çalkantılar yaşanan döneme, korkunç bir fiziksel tehlikeden duyulan tuhaf ve karanlık endişe de eklenmişti; yaygın ve her şeyi kapsayan bir tehlike, ancak gecenin en berbat kuruntularında insanın aklına hayaline gelebilecek bir tehlike. İnsanların solgun, endişeli yüzlerle dolaştığını, birbirlerine uyarılar ve kehanetler fısıldadığını, kimsenin duyduklarını bilinçli bir şekilde tekrarlamaya, kabullenmeye cesaret edemediğini hatırlıyorum. Korkunç bir suçluluk duygusu hâkimdi ülkeye, yıldızların arasındaki boşluklarda insanı karanlık, ıssız yerlerine kadar ürperten soğuk rüzgârlar esiyordu. Mevsimlerin düzeninde şeytani bir değişim vardı – sonbahar sıcağı korkutucu bir şekilde uzamıştı, herkes dünyanın, hatta belki evrenin bilinen tanrıların ve güçlerin kontrolünden çıkıp bilinmeyen tanrıların ve güçlerin kontrolüne girdiğini hissediyordu.

İşte Nyarlathotep bu sırada Mısır'dan çıkıp geldi. Kim olduğunu kimse bilmiyordu ama eski yerli kanın soyundan geliyordu ve bir firavuna benziyordu. Fellahlar

onu gördüklerinde diz çöküyorlardı ama bunu neden yaptıklarını bilmiyorlardı. Yirmi yedi yüzyılın karanlığından çıkıp geldiğini, bu gezegenin dışından mesajlar duyduğunu söyledi. Medeniyetin topraklarına Nyarlathotep geldi; kara, küçük ve kötücüldü, hep camdan ve metalden tuhaf aletler satın alıyor, onları bir araya getirip daha da tuhaf aletler yapıyordu. Bilimden –elektrikten ve psikolojiden– bahsediyordu hep, seyircilerini nutku tutulmuş halde bırakan ama kendi şöhretini olağanüstü bir boyuta taşıyan güç gösterileri yapıyordu. Adamlar birbirlerine Nyarlathotep'i görmelerini salık veriyor, bunu yaparken ürperiyorlardı. Nyarlathotep nereye gitse kalan her şey yok oluyordu; kâbus çılgınları geç saatlerde geceyi yırtıyordu. Kâbus çılgınları daha önce hiçbir dönemde böyle yaygın bir sorun haline gelmemişti; şimdi bilge adamlar gecenin geç saatlerinde uyumayı yasaklayabilmeyi, şehirlerin feryatlarının köprülerin altında parıldayan yeşil suları ve nahoş bir göğün önündeki, yıkılmış eski kilise kulelerini aydınlatan solgun, merhametli ayı daha az dehşetli bir şekilde rahatsız etmesini istiyorlardı sanki.

Nyarlathotep'in benim şehrimde geldiği zamanı hatırlıyorum – sayısız suçun işlendiği o muazzam, eski, korkunç şehre. Arkadaşım bana ondan bahsetmişti, gösterdiklerinin büyüleyiciliğini, cazibesini anlatmıştı; ben se en büyük gizemlerini anlamak için yanıp tutuşuyordum. Arkadaşım en hararetli düşlerimde bile düşünemeyeceğim kadar dehşetli ve etkileyici olduklarını söyledi; karanlık odada bir perdeye yansıtılan şeyin hiçbir kehanette bulunmadığını, ancak Nyarlathotep'in kehanete kalkıştığını, etrafa saçılan kıvılcımların arasında insanların sadece gözlerinde görülebilen, daha önce onlardan hiç alınmamış bir şeyin alındığını anlattı. Ve ben yabancı memleketlerde, Nyarlathotep'i tanıyanların, başka-

larının görmediği manzaraları izlediğinin ima edildiğini duydum.

Sonbaharın sıcağında, huzursuz bir kalabalıkla birlikte Nyarlathotep'i görmeye gittim; bunaltıcı bir gecede, hoşucu odaya çıkan sonsuz basamakları tırmandık. Bir perdeye yansıyan, yıkıntıların arasında kukuletalı varlıklar, yıkılmış anıtların arkasından bakan sarı, kötücül yüzler gördüm. Dünyanın karanlığı, uzayın en derininden gelen yıkım dalgalarına karşı savaştığını, fırıl fırıl dönerek, sallanarak, sönmekte, soğumakta olan güneşin etrafında çabaladığını gördüm. Sonra kıvılcımlar izleyenlerin başlarının etrafında acayip oyunlar oynadı, anlatamayacağım kadar acayip gölgeler çıkıp başlarının üstüne oturduğunda tüyler diken diken oldu. Ve ben, herkesten daha soğukkanlı ve bilimsel ben, cılız bir sesle fısıldayarak "sah-tekârlık"tan ve "statik elektrik"ten bahsedince Nyarlathotep gece yarısı hepimizi kovup dönen merdivenlerden aşağı nemli, sıcak, boş sokaklara gönderdi. Yüksek sesle bağırdım, *Korkmuyorum*, diye; hiçbir zaman korkmayacağım, diye; diğerleri de beni sakinleştirmek için bağırdılar. Şehrin tamamen aynı olduğuna, hâlâ canlı olduğuna dair birbirimize yeminler ettik; elektrikli ışıklar kararmaya başlayınca etrafımızdakilere bela okuyup durduk ve yaptığımız tuhaf suratlara güldük.

Sanırım yeşilimsi aydan aşağı doğru bir şeylerin geldiğini hissettik, çünkü onun ışığına güvenmeye başladığımızda tuhaf, istemsiz oluşumlara sürüklendik ve düşünmek istemesek de nereye gittiğimizi biliyor gibiydik. Kaldırıma baktığımızda taşların oynadığını, çimenlerin onları yerlerinden kaldırdığını; sadece tramvayların daha önce geçtiği yolları belli eden ince bir paslı metal parçası gördük. Sonra da bir tramvay gördük: Terk edilmiş, penceresiz, harap, neredeyse devrilecek gibiydi. Ufka baktığımızda nehrin yanındaki üçüncü kuleyi bulamadık, ikinci

kulenin de tepesinin paramparça olduğunu gördük. Sonra ince kollara ayrıldık, kolların her biri başka bir yöne doğru çekiliyor gibiydi. Kollardan biri soldaki dar bir sokakta gözden kayboldu, arkasında sadece kulak tırmalayıcı bir çığlığın yankısı kaldı. Bir başkası delice, ulur gibi kahkahalar atarak tek sıra olup ot bürümüş bir metro girişinden aşağı indi. Benim içinde olduğum kolsa açık araziye doğru çekildi, kısa bir süre sonra sıcak sonbahara ait olmayan bir serinlik hissettik; çünkü karanlık tarlada yürürken etrafımızdaki uğursuz karların üzerinde parlayan cehennemî ay ışığını izliyorduk. Sadece tek bir yöne, parıldayan sınırları hariç kapkara görünen bir boşluğa doğru uçuşan, iz bırakmayan, esrarengiz karlar. Boşluğa doğru ağır ağır, rüyada gibi yürüyen bu kol gerçekten de çok cılız görünüyordu. Yeşil yeşil ışıldayan kardaki karanlık yarık ürkütücü olduğundan ben geride kaldım; yoldaşlarım kaybolurken huzursuz edici bir inlemenin yakılarını duyduğumu düşündüm ama durup bekleme-ye pek gücüm yoktu. Sanki daha önce gidenler çağırı-yormuş gibi, titreyerek ve korkuyla, devasa kar yığınları-nın arasında, akıl almaz bir şeyin görünmez girdabına doğru süzüldüm.

Haykırmaya meyilli, sessizce sayıklayan; bir tek tanrılar bilebilirdi ne olduğunu. El bile olmayan elleri büken, çürümüş, yaradılışın solgun gece yarılarında körlemesine fırıl fırıl dönen, hasta, hassas bir gölge; yaraları şehirler olan, ölü dünyaların cesetleri; solgun yıldızlara dokunup ışıklarını hafifçe titreştiren kabir rüzgârları. Dünyaların ötesinde, devasa şeylerin muğlak hayaletle-ri; gökyüzünün altında, adsız kayaların üzerinde duran, ışık ve karanlık kürelerinin üzerindeki baş döndürücü boşluklara uzanan kutsanmamış tapınakların belli belir-siz görünen sütunları. Zaman'ın ötesindeki akıl almaz ışıksız odalardan davulların boğuk, delirtici sesleri ve

dlinsiz flütlerin tiz, tekdüze sızlanmaları evrenin bu tiksindirici mezarlığından geçerek geliyordu. Karanlıkların son devasa tanrıları – ruhları Nyarlathotep olmuş kör, dlilsiz, akılsız hilkat garibeleri bu davul ve kaval seslerinin üzerinde yavaşça, beceriksizce dans ediyordu.

HAFIZA

Nis Vadisi'nde, batmakta olan ve solgun bir ışık yayan lanetli ay, zayıf boynuzlarıyla görkemli upas ağacının ölümcül yapraklarının arasından kendine bir yol açar. Vadinin derinliklerinde, ışığın ulaşamadığı yerlerde görülmemesi gereken varlıklar kıpırdanır. Uğursuz asmaların, sarmaşık bitkilerinin yıkık sütunlara ve tuhaf monolitlere sıkıca sarılarak unutulmuş ellerin döşediği mermer yolları yerinden kaldırarak saray harabelerinin taşları arasına yayıldığı her bir yamaçtaki otlar çürümüşdür. Harap olmuş avlularda büyüyen dev gibi ağaçlarda küçük maymunlar atlayıp zıplarken zehirli yılanlar ve adı bile olmayan pullu yaratıklar kıvrıla kıvrıla derin, hazinelerle dolu sığınaklarına girip çıkarlar.

Küflü yosunlardan oluşan örtünün altında uyuyan taşlar devasa, üzerlerine yayıldıkları duvarlar muazzamdır. Duvarcılar sonsuza kadar dursun diye yaparlar o duvarları, duvarlar gerçekten görevlerini asilce yerine getirirler, çünkü diplerini gri karakurbağası mesken tutar.

Vadinin en dibindeyse Than Nehri vardır, suları balçıkla, otlarla doludur. Gizli pınarlardan doğar, yeraltındaki mağaralara akar ki Vadinin İblisi ne suların neden kırmızı olduğunu ne de nereye bağlandığını bilsin.

Ay ışıklarına musallat olan Cin, Vadinin İblisi'ne

dedi ki: “Ben yaşlıyım, unutuyorum hep. Bana bu taştan şeyleri yapanların işlerini, yüzlerini, adlarını söyle.” İblis cevap verdi: “Ben Hafıza’yım, geçmişin ilmini bilirim ama ben de yaşlıyım. Bu varlıklar Than Nehri’nin suları gibiydi, anlaşılmazlardı. Yaptıklarını hatırlamıyorum, çünkü sadece o anda mevcutlardı. Yüzlerini hayal meyal anımsıyorum, çünkü ağaçlardaki küçük maymunlarınkine benziyorlardı. Adlarını çok iyi hatırlıyorum, çünkü nehrin adıyla kafiyeiydi. Geçmişe ait bu varlıkların adı İnsan’dı.”

Böylece Cin iki ucu boynuz gibi uzanan hilale doğru geri uçtu, İblis harap olmuş avluda yetişen ağaçtaki küçük maymunu dikkatle izledi.

MAHZENDE

C.W. Smith'e ithafen –

ana konu için onun önerisinden yola çıkıldı.

Benim gözümde, kabalıkların ruh haline hâkimmiş gibi görünen şekilde, basit olanla normal olanın geleneksel olarak ilişkilendirilmesi kadar absürd bir şey daha yoktur. Pastoral bir *yankee* ortamından, köyün beceriksiz, sert mizaçlı cenaze levazımatçısından ve bir mezarda ihmal sonucu yaşanan kazadan bahsettiniz mi, hiçbir sıradan okur içten ama grotesk bir komediden başka bir şey beklemez. Ancak Tanrı biliyor ya, George Birch'ün ölümünden sonra anlatabildiğim sıkıcı hikâye en karanlık trajedilerimizi aydınlatan türden bazı şeyler içeriyor.

Birch sonunda dayanamayıp 1881'de işini değiştirdi ama bu konuda konuşmaktan elinden geldiğince kaçındı. Yıllar önce ölen eski doktoru Dr. Davis de bu konuda konuşmamıştı. Genel kanı üzüntünün ve şokun Birch'ün talihsiz bir kaza sonucu kendisini dokuz saat boyunca Peck Vadisi Mezarlığı'nın bekletme mahzenine¹ kilitle-

1. Toprağın donduğu için kazılamadığı kış aylarında ölenlerin kalıcı mezarlarına gömülecekleri bahara kadar bekletildiği kapalı mekânlara verilen isim. (Ç.N.)

mesinin (ki buradan ancak kaba ve tatsız mekanik yöntemlerle kurtulabilmişti) sonucu olduğudur; bu kadarı şüphesiz doğru olsa da adamın hayatının sonlarına doğru yaşadığı sarhoşluk hezeyanları sırasında bana fısıldadığı daha başka, daha karanlık şeyler de vardı. Bana açılıyordu çünkü ben doktoruydum ve muhtemelen Davis'in ölümünden sonra birine içini dökme ihtiyacı duyuyordu. Bekârdı, hiç akrabası yoktu.

Birch 1881'den önce Peck Vadisi'ndeki köyün cenaze levazımatçısıydı ve kendi gibi tiplerden beklenene kıyasla bile çok duygusuz, kaba bir tipti. Ona atfedildiğini duyduğum bazı uygulamalara bugün, en azından şehirde yaşayan kimse inanamazdı; cenaze sanatkârının tabut kapağının altında görünmeyen pahalı kumaşların "serilmesi" gibi tartışmaya açık konulardaki esnek ahlak anlayışını ve cansız kiracıların görülmeyen uzuvlarının her zaman çok büyük hassasiyetle hesaplanmamış muhafazalara yerleştirilmesi ve uydurulması sırasında sergilenen saygının seviyesini görseydi Peck Vadisi bile biraz irkilirdi. Birch her şeyden önce özensiz, umursamaz ve mesleki açıdan berbat biriydi, ama ben yine de kötü bir adam olmadığını düşünüyorum. Sadece yaradılışı ve görevi gereği hissizdi – düşüncesiz, sallapati ve başına gelen kolayca engellenebilecek kazanın gösterdiği gibi içmeye düşküncü; sıradan vatandaşları zevk alsalar da hoşlandıkları şeyleri yaparken sınırları aşmamalarını sağlayan o hayal gücünün zerresine sahip değildi.

Birch'ün hikâyesini anlatmaya tam nereden başlamalı karar veremiyorum çünkü ben tecrübeli bir hikâye anlatıcısı değilim. Herhalde 1880 yılında toprağın donduğu, mezar kazıcıların bahara kadar başka mezar kazamayacaklarını anladıkları o soğuk Aralık ayından başlamalı. Neyse ki köy çok küçük, ölüm oranı da düşük olduğundan Birch'ün cansız misafirlerinin tümüne tek bir geçici,

eski bekletme mahzeni yetiyordu. Cenaze levazımatçısı sert havalarda iki misli üşengeç olurdu ve ihmalkârlıkta kendini bile aşardı. Daha derme çatma, daha kaba tabutlar yaptığı, umursamaz bir boş vermişlikle çarparak açıp kapattığı geçici mahzenin kapısındaki paslı kilide özen göstermeyip daha bariz bir şekilde ihmal ettiği olmamıştı.

Sonunda gelen baharla birlikte toprağın buzu çözülmeye başladı ve Azrail'in mahzende bekleyen dokuz sessiz kurbanı için bin bir zorlukla mezar yerleri hazırlandı. Birch her ne kadar yerlerinden çıkarıp gömme işleminden nefret etse de nakil işine tatsız bir nisan sabahı başladı ama öğlen olmadan, şiddetli bir yağmur atını huzursuz ettiği için henüz sadece bir fani konuğu kabrine yatırmışken işe ara verdi. Bu fani, mezarı mahzenden pek uzak olmayan, doksanlarındaki Darius Peck'ti. Birch ertesi gün, işe yine mezar yeri yakınlarında olan kısa boylu, yaşlı Matthew Fenner'le başlamaya karar verdi ama bu konuyu üç gün daha erteledi ve ancak ayın on beşinde, Kutsal Cuma günü işe başlayabildi. Batıl inançları yoktu, hangi gün olduğunun farkında bile değildi ama sonraları haftanın o uğursuz altıncı gününde¹ önemli herhangi bir iş yapmayı reddetti. Şüphesiz o akşam yaşananlar George Birch'te büyük değişikliklere neden oldu.

15 Nisan Cuma akşamüstü, Birch atlı arabayla Matthew Fenner'in naaşını almak için yola çıktı. Sonraları itiraf etti tamamen ayık olmadığını; ama o sırada henüz ileride bazı şeyleri unutmaya çalışırken başvuracağı büyük miktarlarda içme işine başlamamıştı. Sadece hassas atını huzursuz etmeye yetecek kadar çakırkeyif ve dikkatsizdi; hayvanı sertçe mahzene doğru sürerken at,

1. Eskiden, pazar gününü haftanın ilk günü sayan bazı ülkelerde, cuma altıncı gün sayılırdı. (Y.N.)

tıpkı daha önce yağmurda sinirlendiği zamanki gibi kiş-nedi, yeri eşeledi ve başını kaldırdı. Hava açıktı ama sert bir rüzgâr esmeye başlamıştı; Birch demir kapının kilidini açıp yamaca yaslanmış mahzene girerken sığınacak bir yere vardığı için memnundu. Başkası olsa içinde özensizce konmuş sekiz tabut olan bu rutubetli, kokan odayı beğenmezdi ama Birch o günlerde hiç hassas değildi, tek düşündüğü doğru tabutu doğru mezar yerine koyabilmektir. Hannah Bixby'nin akrabalarının, onun naaşını şehirdeki mezarlığa taşımak için yerinden oynatıp mezar taşının altında Yargıç Capwell'in tabutunu bulduklarında yaptıkları eleştirileri unutmamıştı.

İçerisi loştu ama Birch'ün gözleri iyi görürdü, Asaph Sawyer'ın tabutunu diğerine çok benzemesine rağmen yanlışlıkla almamıştı. O tabutu gerçekten de Matthew Fenner için yapmıştı ama sonunda, beş yıl önce iflas ettiğinde kısa boylu, yaşlı adamın ona ne kadar yakın, yardımseverce davrandığını hatırlamasıyla doğan tuhaf bir hassasiyet ânında çok hantal, derme çatma olduğunu düşünüp bir kenara koymuştu. Yaşlı Matt'e elinden gelen en iyi tabutu vermişti ama beğenmediği tabutu saklayıp Asaph Sawyer kötü bir hummadan ölünce kullanacak kadar da tutumluydu. Sawyer sevilesi bir adam değildi, kendisine karşı gerçekten yapılmış ya da yapıldığını düşündüğü yanlışları hatırlama konusundaki inatçı hafızası ve neredeyse insanlık dışı kindarlığı üzerine pek çok hikâye anlatılırdı. Birch, onun için şimdi Fenner'in tabutuna ulaşmaya çabalarken, kenara ittiği üstünkörü yapılmış tabutu kullandığı için hiç vicdan azabı duymamıştı.

Tam yaşlı Matt'in tabutunu gördüğü sırada kapı rüzgârdan çarpıp kapandı ve onu öncekinden de yoğun bir karanlığın içinde bıraktı. Üstteki dar pencereden çok zayıf bir ışık sızıyordu, yukarıdaki havalandırma bacasındansa hiç ışık gelmiyordu; dolayısıyla pencerenin sür-

güsüne ulaşmak için sendeleyerek uzun tabutların arasından geçerken onlara hiç saygı göstermeden aranmaya, etrafı yoklamaya mecbur kalmıştı. Bu kasvetli alacakaranlıkta kapının paslı kulplarını zorladı, demir levhaları itti ve bu yekpare kapının nasıl birden bu kadar inatçı olabildiğini düşündü. Yine bu alacakaranlıkta durumunun vahametini anlamaya başladı ve sanki dışarıda bekleyen atı cevaben umursamaz bir şekilde kişnemekten fazlasını yapabilirmiş gibi bağırdı. Belli ki uzun zamandır ihmal edilmiş olan sürgü kırılmış, ihmalkâr cenaze levazımatçısı da kendi gafletinin kurbanı olarak mahzende kalmıştı.

Olay öğleden sonra saat üç buçuk civarında yaşanmış olmalıydı. Yaradılışı gereği soğukkanlı, gerçekçi bir adam olan Birch uzun süre bağırmadı; mahzenin bir köşesinde gördüğünü hatırladığı aletleri bulmak için etrafı yoklamaya başladı. İçinde bulunduğu durumun dehşetinden ve tuhaflığından etkilenip etkilenmediği şüpheliydi ama insanların her gün geçtiği yolların bu kadar uzağında hapis kaldığı gerçeği onu adamakıllı sinirlendirmeye yetiyordu. O günlük çalışması maalesef kesintiye uğramıştı ve talihi kısa bir süre içinde başıboş dolaşan birisini oralara getirmezse bütün gece, belki de daha uzun süre mecburen orada kalacaktı. Çok geçmeden alet yığına ulaşarak bir çekiç ve keski seçen Birch tabutların üstünden geçerek kapının yanına döndü. Hava gitgide daha da bozmaya başladı ama Birch biraz el yordamıyla ağır, paslı metal sürgüyle uğraşırken bu ayrıntıya önem vermedi. Bir fener ya da bir parça mum için çok şey verebilirdi ama elinde bunlar yokken, yarı kör vaziyette elinden geldiğince uğraştı.

Birch, sürgüyle en azından böyle yetersiz aletlerle ve böylesi bir karanlığın içinde başa çıkabileceğine dair bir ümit olmadığını idrak edince, başka muhtemel çıkış

noktaları bulmak için etrafına bakındı. Mahzen bir tepenin yamacına yapılmıştı, yani yukarıdaki dar havalandırma bacası metrelerce toprağın içinden geçtiğinden, bu tarafı düşünmek tamamen gereksizdi. Ancak kapının üstünde, tuğla cephede, yüksekteki uzun ve dar pencere çalışkan bir işçinin genişletebilmesine imkân sağlayacak gibiydi; bu nedenle Birch oraya nasıl ulaşabileceğine kafa patlatırken uzun uzun pencereye dalıp gitti. Mahzende merdiven gibi bir şey yoktu, Birch'ün pek sık kullanma zahmetine katlanmadığı, yanlardaki ve arkadaki tabut nişleri de kapının üzerindeki alana uzanmasına yaramıyordu. Üzerine basıp çıkmak için kullanılabilecek tek şey tabutlardı; Birch bunları kullanmayı düşünürken en iyi şekilde nasıl düzenlemesi gerektiğini çözmeye çalıştı. Üç tabut yüksekliğinin dar pencereye yetişmesine yeteceğini hesapladı ama dört tabut işine daha çok yarardı. Tabutların boyutları birbirine epey yakındı, kutu gibi üst üste konabiliyorlardı; Birch de sekiz tabutu dört tabut derinliğinde, üzerine çıkılabilecek bir platform yapmak için nasıl en dengeli biçimde kullanabileceğini hesaplamaya başladı. Hesaplarken de, tasarladığı merdivenin parçalarının daha güvenli bir şekilde yapılmış olmasını diledi. Tabutların boş olmasını dileycek kadar geniş bir hayal gücüne sahip olup olmadığı ciddi bir tartışma konusu olabilirdi.

Sonunda kaide olarak duvara paralel üç tabut koyduktan sonra bunların üstüne iki tabuttan oluşan iki kat daha koyup en üste de platform olarak kullanılacak tek bir tabut yerleştirmeye karar verdi. Bu düzenlemeyle mümkün olan en kolay şekilde pencereye tırmanabilir, yeterince yükseğe ulaşabilirdi. Daha iyisi, üst katları desteklemek için kaidedekilerden sadece iki tabutu kullanacak, birini firar eyleminin kendisi daha çok yükseklik gerektirirse en üste koymak üzere dışarıda bırakacaktı.

Ve tutsak böylece alacakaranlıkta didinip inşa ettiği küçük Babil Kulesi kat kat yükselirken insanlara ait bu kalıntıları hiçbir saygı kuralına uymaksızın kaldırıp bir kenara koydu. Tabutların birkaçı gördükleri muamelenin baskısı altında parçalanmaya başladı; Birch kısa boylu Matthew Fenner'in sağlam bir şekilde yapılmış tabutunu en üste koymak için ayırmıştı, böylece ayaklarını olabildiğince güvenilir bir zemine basabilecekti. Yarı karanlıkta doğru tabutu seçebilmek için en çok dokunma his-sine güveniyordu; Fenner'in tabutunu gerçekten de bilmeden üçüncü katta başka bir tabutun yanına yerleştirdikten sonra, sanki gizemli bir irade aracılığıyla neredeyse kazara karşısına çıktı.

Kule sonunda tamamlandı; mola verip ağrıyan kollarını kötü düzeneğin en alt basamağında oturarak dinlendirdi. Birch elinde aletleriyle, ihtiyatla tırmandı ve dar pencereyle aynı hizada durdu. Mekânın duvarları tamamen tuğladandı ve kısa süre içinde keskin bir aletle vücudunun geçebileceği kadar yeri açabileceğinden hiç şüphesi yoktu. Çekiç darbeleri inmeye başladığında dışarıdaki at cesaretlendirici de alaycı da olabilecek bir tonda hafifçe kişnedi. İki tepki de uygun olurdu zira işi kolay görünen tuğlaların beklenmedik sağlamlığı tabii ki fani umutların beyhudeliğine dair küçümseyici bir yorumdu ama aynı zamanda işin tamamlanması mümkün olan her türlü gayretin gösterilmesini hak ediyordu.

Karanlık bastırdığında Birch hâlâ uğraşıyordu. Artık daha çok el yordamıyla çünkü kısa süre önce toplanan bulutlar ayı gizliyordu; hâlâ yavaş ilerliyor olsa da pence-renin üstündeki ve altındaki açıklığın boyutları onu yü-reklendirdi. Gece yarısı oradan çıkabileceğinden emindi; böyle düşünmesini engelleyecek hiçbir batıl inancı yoktu – bu onun tipik bir özelliği-ydi. Zaman, mekân ve ayaklarının altında kendisine eşlik edenler konusundaki

bunaltıcı düşüncelerden rahatsız olmadan soğukkanlılıkla sert tuğlaları kırmaya devam etti; tuğladan bir parça yüzüne geldiğinde küfretti, servi ağacının dibinde eşinen ve gittikçe heyecanlanan ata çarptığındaysa güldü. Delik geçmeyi denemeye göze alacağı kadar genişledi; geçmek için hareket ettiğinde altındaki tabutlar sallanıp gıcırdamaya başladı. Platformu doğru yüksekliğe getirmek için bir tane daha koymasına gerek olmadığını gördü çünkü delik, boyutu uygun büyüklüğe ulaşır ulaşmaz rahatça kullanabileceği seviyedeydi.

Birch dar pencereden artık geçebileceğini düşündüğünde en iyi ihtimalle gece yarısı olmalıydı. Pek çok kez mola vermiş olmasına rağmen yorgun ve kan ter içindeki Birch son atılımı yapmak ve dışarı çıkınca yere atlamak için gücünü toplamak üzere aşağı inip bir süre en alttaki tabutun üstüne oturdu. Aç at durmadan ve biraz endişe verici biçimde kişniyordu; Birch keşke kişnemeyi bıraksa diye düşündü. Yaklaşmakta olan kaçışının onu daha mutlu etmemesi tuhaftı, bu çabayı harcamaktan sanki korkuyor gibiydi zira bedeninde, insana orta yaşın başlarında gelen o hantallığı hissediyordu. Parçalanmakta olan tabutlara tekrar tırmanırken kendi ağırlığını güçlü bir şekilde hissetti; özellikle de en üsttekine ulaşip tahtaların toptan kırılmaya başladığını gösteren daha korkunç bir çatırtı duyduğunda. Görünüşe göre platform olarak en dayanıklı tabutu seçerken yaptığı planlar boşunaydı; bütün ağırlığını tekrar üzerine verdiğinde çürük kapak daha fazla dayanamadı ve Birch'ün yarım metre aşağıya, ne olduğunu düşünmek bile istemediği bir yüzeye düşmesine neden oldu. Dışarıda bekleyen at, çıkan sestten ya da belki açık havaya bile dalga dalga yayılan pis kokudan dolayı deliye dönüp kişnemekten ziyade kükreyerek, arkasında delicesine tangırdayan yük arabayla birlikte gecenin içine doğru çılgınlar gibi atıldı.

Birch, şimdi içinde bulunduğu feci durumda, geniş-
lettiđi pencereden kolayca sürünerek çıkamayacak kadar
alçaktaydı ama azimli bir deneme için gücünü topladı.
Açıklığın kenarlarına tutunarak kendini yukarı çekmeyi
denediğinde bir şeylerin onu tuhaf bir şekilde tuttuğunu
fark etti; ayak bileklerinde bariz bir ağırlık vardı. O an, o
gece ilk defa korkuya kapıldı çünkü ne kadar çabalarsa
çabalasın ayaklarını amansızca tutsak eden meçhul pen-
çeden kurtulamıyordu. Derin yaralardan kaynaklanan
bir acı hızla baldırlarından yukarı yayıldı; zihni, olağa-
nüstü bir dehşet duygusuyla kırık bir tabutta bulunabi-
lecek kıymıklar, yerinden çıkmış çiviler ve benzeri gibi
şeyleri düşünmesini sağlayan sarsılmaz bir gerçekçilik
çarptığı bir girdap gibiydi. Belki bir çığlık attı. Her ha-
lükârda, deliler gibi tekmeler savurup istemsizce tepin-
diği sırada yarı baygın haldeydi. Debelenerek pencere-
den çıkarken ve sarsıcı bir gümbürtüyle nemli toprağa
düşükten sonra sürünürken onu yönlendiren içgüdüleri
oldu. Görünüşe göre yürüyemiyordu; ayak bilekleri ka-
nıyordu, mezarlığın müstemilatına doğru sürünüyordu,
ay bu korkunç manzaraya şahit olmalıydı; düşünmeden,
telaşla kara toprağı avuçluyor, insanın ancak kâbuslarında
hayaletler tarafından kovalanırken yaşadığı korkunç ya-
vaşlıkla hareket ediyordu. Oysa peşinde kimsenin olma-
dğı çok açıktı zira, Armington kapısını dermansızca tır-
maladığında yalnızdı ve hayattaydı, bekçi ona kapıyı
açtı. Armington, Birch'ün misafir yatağına uzanmasına
yardım edip küçük oğlu Edwin'i, Dr. Davis'i çağtırmaya
gönderdi. Yaralı adamın bilinci tamamen açıktı ama an-
lamlı bir şey söylemiyordu, sadece, "Ah, dizlerim", "Bırak
beni!" ya da, "Mezarı kapatın," gibi şeyler mırıldanıyo-
du. Sonra doktor çantasıyla gelip hileli sorular sordu,
hastanın üzerindeki kıyafetleri, ayakkabılarını, çorapları-
nı çıkardı. İki ayak bileği de Aşil tendonu hizasından

korkunç bir şekilde yarılmıştı; yaraları yaşlı doktoru hayrete düşürmüş, hatta neredeyse korkutmuş gibiydi. Soruları gittikçe tıbbi çerçeveyi aştı, parçalanmış uzuvları sararken elleri titriyordu; sanki yaralar bir an önce gözünün önünden kalsın diye, onları aceleyle sarıyordu.

Mesafeli davranması gereken Dr. Davis'in merak ve dehşetin şekillendirdiği sorgusu gerçekten de çok tuhaf bir hal aldı, güçsüz düşmüş cenaze levazımatçısının ağzından bu korkunç tecrübenin en ince ayrıntılarını alma-ya çalışıyordu. Birch'ün yığının en üstündeki tabutun kimin olduğundan emin olup olmadığını (yani kesin olarak bilip bilmediğini) öğrenmek için tuhaf bir merak duyuyordu; o tabutu nasıl seçmişti, karanlıkta onun Fenner'in tabutu olduğundan nasıl emin olabilmmişti, kötü kalpli Asaph Sawyer'ın daha kalitesiz, kopya tabutundan nasıl ayırt etmişti... Fenner'in sağlam tabutu bu kadar kolay kırılır mıydı? Köyde çok eski zamanlardan beri doktorluk yapan Davis tabutların ikisini de cenazelerde görmüştü, çünkü haliyle Fenner'in de Sawyer'ın da son günlerinde onlara o bakmıştı. Hatta Sawyer'ın cenazesinde kindar çiftçinin nasıl olup da ufak tefek bir adam olan Fenner'in-kine bu kadar benzeyen bir tabutta dümdüz yatabildiğine şaşırmıştı.

Dr. Davis tam iki saat sonra yanından ayrılırken Birch'e ne olursa olsun yaralarının nedeninin tamamen yerinden çıkmış çiviler ve parçalanmış tahtalar olduğu konusunda ısrar etmesini söyledi. Zaten, diye ekledi, başka neyi ispatlayabiliriz, başka neye inanabiliriz ki? Ama konuyla ilgili olabildiğince az konuşmak ve başka bir doktora yaraları göstermemek en iyisi olacaktı. Hikâyesini bana anlatana kadar Birch bu tavsiyeye uymuştu; yaraları gördüğümde (o sırada üzerinden çok zaman geçmiş, yaralar beyazlaşmıştı) doğrusunu yaptığını düşünmüştüm. Sakatlığı hiç geçmedi, büyük tendonları kop-

muştı ama sanırım asıl sakatlık ruhunda oluşmuştu. Bir zamanlar duygulardan uzak, mantıklı olan düşünce sistemi geri dönülmez bir şekilde yaralanmıştı; “cuma”, “mezarlık”, “tabut” gibi tesadüfen karşısına çıkan bazı göndermelere ya da bunları andıran daha dolaylı bazı kelimelere verdiği tepkiyi görmek üzücüydü. Dehşete kapılan atı eve dönmüştü, ama onun dehşet içindeki zihni bunu asla tam olarak başaramadı. İşini değiştirdi ama bir şey hep içini kemirip duruyordu. Bu salt korku olabilirdi ama geçmişteki yanlışlar için hissedilen tuhaf, gecikmiş bir pişmanlığın eşlik ettiği bir korku da olabilirdi. Onu teskin etmesi gereken içki de durumu sadece daha da kötüleştiriyordu.

Dr. Davis, o gece Birch’ün yanından ayrıldıktan sonra bir fener alıp eski bekletme mahzenine gitmişti. Ayın ışığı etrafa dağılmış tuğla parçalarını, parçalanmış cepheyi aydınlatıyordu; büyük kapının sürgüsü dışarıdan bir dokunuş karşısında hemen teslim oldu. Teşrih odalarındaki zorlu tecrübeleriyle katılmış olan doktor içeri girdi, aldığı kokunun ve gördüklerinin neden olduğu hem mide hem de zihin bulantısını bastırmayı başararak etrafına bakındı. Önce yüksek sesle bir çığlık attı, sonra bir çığlıktan daha dehşet verici bir şekilde nefesi kesildi. Koşarak müstemilata gitti ve mesleğinin bütün kurallarını hiçe sayarak hastasını sarsarak uyandırdı, levazımatçının kulağına sanki kezzap damlamışçasına bir etki yaratan bazı şeyler fısıldadı:

“Asaph’ın tabutuymuş Birch, tam düşündüğüm gibi! Dişlerinden tanıdım, üstteki ön dişleri yoktu – asla, asla o yaraları açıp gösterme! Vücudu epey kötü durumda ama bir yüzde, yani eskiden yüz olan bir şeyde kindarlık gördüysem... iş intikama gelince nasıl olduğunu bilirsin – yaşlı Raymond’u aralarındaki o sınır davasından otuz yıl sonra nasıl mahvetmişti, bir yıl önce,

ağustosta onu ısırmaaya kalkan eniği nasıl ezmişti... Şeytanın bu dünyadaki suretiydi o, Birch. Bana sorarsan Asaph'ın göze göz dişe diş diyen öfkesi Azrail'i bile yenerdi. Tanrım, o nasıl bir hiddet! Bana yönelmesini hiç istemezdim!

Bunu neden yaptın, Birch? Adam korkunç biriydi, ona öyle uyduruk bir tabut verdiğin için seni suçlayamam ama hep fazla ileri gidersin sen! Bir yerden kısmak yetmez miydi, yaşlı Fenner'in ne kadar kısa bir adam olduğunu biliyordun.

O manzara ömrüm boyunca aklımdan çıkmayacak. Ağır bir darbe vurmuşsun, Asaph'ın tabutu yerdeydi. Kafası içine göçmüştü, her şey etrafa saçılmıştı. Daha önce de bir sürü şey gördüm ama burada başka bir şey vardı sanki. Göze göz! Tanrı aşkına Birch, başına geleni hak etmişsin. O kafatası midemi kaldırdı ama diğeri çok daha kötüydü: *Matt Fenner'e layık bulmadığın tabuta sığsın diye düzgünce kesilmiş o ayak bilekleri!"*

YÜZYILI SONLANDIRAN DÖVÜŞ¹

(BİR ZAMAN MAKİNESİNDE BULUNAN ELYAZMASI)

2001 yılının arifesinde, kalabalık ve ilgili bir seyirci grubu eskiden New York'un bulunduğu yerdeki Cohen' in Garajı'nın romantik kalıntıları arasında, kat kat göklerin iki ünlü şampiyonu –Two-Gun Bob ve Batı Shokan'ın Vahşi Kurdu Knockout Bernie– arasındaki boks maçını izlemek için bekliyorlardı. (Vahşi Kurt Bernie, Mr. Arthur Leeds'ten mektupla uzaktan eğitim yöntemiyle satın aldığı beden terbiyesi kursunu yeni bitirmişti.) Dövüşten önce, kehanette bulunan saygın Tibetli Lama Bill Lum Li'ydi; Valusia'nın ilkel yılan tanrısını hatırlatıp iki taraf için de zafer vaat eden çok açık alametler görmüştü. Wladislaw Brenryk, düşünceli düşünceli profiterol satıyordu, tıp hizmetini iki cerrah D.H. Killer ve M. Gin Brewery veriyordu.

Saatler otuz dokuzu gösterdiğinde gong vuruldu, ondan sonra ortalık, kuvvetli Texas kasabının hesapsızca

1. "Lovecraft's Circle" adlı küçük topluluğa dahil olan bir grup yazara, 1934 yılının ortalarına doğru bir fasikül biçiminde basılmış bu fantezi metni gönderildi. Yazar arkadaşlarını tiye alan Lovecraft, metni kendisinin yazdığını kabul etmese de hepsi bunun onu işi olduğundan emindi. Bu kısa parodik metin 1949'da *Something About Cats* adlı öykü derlemesinde, "Yüzyılı Sonlandıran Dövüş (Bir Zaman Makinesi İçinde Bulunan Elyazması)" adıyla yer aldı. Metnin sonuna eklenen isim listesi öykünün içinde Lovecraft'ın taktığı isimlerle anılan kişilerin gerçek isimleridir. (Y.N.)

başlattığı dövüşle dökülen kandan kızıla büründü. Çok kısa bir süre sonra ilk gerçek hasar ortaya çıktı – dövüşçülerin ikisinin de birden fazla dişi sallanmaya başladı. Dişlerden biri Two-Gun hafifçe vurunca Kurt'un ağzından fırlayıp Yucatán yönüne doğru bir eğri çizerek fırladı, A. Hijacked Barrell ve G.A. Scotland beyler tarafından hızlıca bulundu. Seçkin sosyolog ve eski şair Frank Chimesleep Short, Jr., bu olayı kasten yanlış yazılmış üç dize içeren bir proleter propaganda baladının temeli olarak kullandı. Bu arada komşu bir krallığın hükümdarı Akkamin'li Effjay (kendisini aynı zamanda amatör bir eleştirmen olarak da kabul ederdi), kavga edenlerin kullandıkları teknik karşısında hissettiği yoğun tiksintiyi ifade ederken dövüşçülerin fotoğraflarını (kendisi de önde görünüyordu) tanesi beş cent'e satıyordu.

İkinci rauntta Shokan Soaker'in sert sağ Texas'ının kaburgalarını geçip muhtelif iç organlara daldı; böylece Two-Gun rakibinin korumasız çenesine sıkı darbeler indirebilmesine imkân sağladı. Bob; kaslar, bezler, kan ve et parçaları ringin etrafına saçılırken bazı seyircilerin sergilediği efemine hassasiyetlerden çok rahatsız oluyordu. Bu raunt sırasında seçkin dergi kapağı anatomisti Mrs. M. Blunderage dövüşçüleri elverişli bir şekilde kıvrılan tütün dumanından oluşan ince bir tülün arkasında iki ateşli çıplak olarak resmetti; bu arada merhum Mr. C. Half-Cent ipek şapkalar ve galoşlar giymiş üç Çinli adam çiziyordu – onun bu arbede hakkındaki özgün fikri buydu. Yapılan amatör çizimler arasından biri, Mr. Goofy Hooey'nin yaptığı, daha sonra yıllık Kübist sergide "Soyu Tükenmiş Muhallebinin Soyutlaması" adıyla üne kavuştu.

Üçüncü rauntta dövüş iyice sertleşti; Shokan Shocker çeşitli kulakları ve başka bazı takım taklavatı yanındaki dövüşçüden tamamen ya da kısmen kopardı. Bir parça öfkelenen Two-Gun son derece sert darbelerle

karşılık verdi; kendisine saldıran ve kalan organlarıyla dövüşmeye devam eden adamdan pek çok parça kopardı. (Bu noktada seyirciler çok gergin ve heyecanlı olduklarının işaretini verdiler – ezip geçmek, kafa atmak gibi olaylar sıkça yaşanıyordu. Daha da hevesli olanlar Butler Akıl Hastalıkları Hastanesi'nden Mr. Harry Brobst'un gözetimine veriliyordu.)

Bütün olup biteni Mr. W. Lablache Talcum yazmış, yazdıklarını Horse Power Hateart gözden geçirmişti. Olay sırasında Erlette Kontu, Proust tarzında, adı "Eylül Sabahı" olacak ve Mrs. Blunderage'in resimleyeceği iki yüz ciltlik bir roman serisi için notlar almıştı. Mr. J. Caesar Warts sık sık iki dövüşçüyle ve gittikçe daha önemli hale gelen seyircilerle mülakat yaptı; Two-Gun'dan mükemmelen korunmuş, imzalı bir kaburga kemiği parçası Vahşi Kurt Bernie'den de üç tırnak olmak üzere hatıralık parçalar aldı. Işık efektlerini H. Kanebrake'in denetimi altında, Elektrik Deney Laboratuvarları sağladı. Dördüncü raunt, Kurt'un hayal gücünün var ettiği pek çok fazladan detay içeren tükenmiş fizyonomisinin temsiline bazı hayalî gölgeler yapmak isteyen resmî çizer Mr. H. Wanderer'in isteğiyle sekiz saat sürdü.

Doruk noktası beşinci rauntta geldi, Texas'lı Tearer' in sol yumruğu Battling Bernie'nin yüzünü tamamen ezip geçti ve boksörlerin ikisinin de mindere serilmesine neden oldu. Bu hükmü veren hakem –Moskova Sefiri Robertiyef Soviç Karovski– Shokan Shocker'ın kan içindeki halini görünce diğerinin Marx'çı ideolojiye uygun olarak basitçe tasfiye edilmesi gerektiğini açıkladı. Vahşi Kurt Bernie resmî bir şikâyetle bulundu, şikâyeti teknik ölüm için gerekli olan bütün puanların teorik olarak mevcut bulunduğu gerekçesiyle hızlıca reddedildi.

Galibin şerefine zafer borusu çalınırken teknik olarak yenilgiye uğrayan dövüşçü, resmî cenaze levazımat-

çısı Mr. Teaberry Quince'e emanet edildi. Törenler sırasında, teorik olarak ölü kabul edilen zat sucuk yemek üzere uzaklaştı ama dinî törende kullanılacak bir odak noktası olsun diye şık bir anıtmezar tedarik edildi. Cenaze alayının başını Sultan Malik Taus Peacock'un sürdüğü, eğlenceli bir şekilde süslenmiş bir cenaze arabası çekiyordu; Sultan Malik tabutun üstünde, üzerinde bir West Point üniforması ve sarığıyla oturmuş, zorlu engellerin ve taş duvarların arasında ustaca yol alıyordu. Mezarlık yolunu yarıladıklarında mevta korteje tekrar katıldı, Sultan Malik'in yanına, tabutun üstüne oturdu ve sucuklu sandviçini bitirdi – iri cüssesi aceleyle seçilmiş anıtmezara girmesine imkân vermedi. Maestro Sing Lee Bawledout pikoloyla uygun bir ağıt çaldı; De Silva, Brown ve Henderson beylerin eski *Just Imagine*¹ kantatından meşhur "Never Swat a Fly"² aryası bu duruma uygun görülmüştü. Cenazede atlanan, uygulanamayan tek ayrıntı defindi, gelen can sıkıcı bir haberle yarıda kesilmişti; resmî kapı görevlisi olan ünlü banker ve yayıncı Ivar K. Rodent Beyefendi hasılatın tamamını alıp kaçmıştı. (Bu defin detayının atlanması daha önce gözdesi olan bir atın cenaze töreninde verdiği söylevi özel olarak gözden geçirerek bu tören için hazırladığı uzun ve etkiileyici vaazı paylaşamayan Rahip D. Vest Wind tarafından esefle karşılandı.)

Mr. Talcum'un olayları anlattığı, tanınmış ressam Klarkash-Ton tarafından resimlenen yazısı (anlaşılmaz bir nedenle dövüşçülerden üçünü kemiksiz mantarlar olarak betimlemişti), *Windy City Grab-Bag*'in titiz editörü tarafından defalarca reddedildikten sonra, W. Peter

1. Sadece Hayal Et. (Ç.N.)

2. Bir Sineği Asla Ezmeyin. (Ç.N.)

Chief tarafından (Vrest Orton'un dizgi denetiminde) bir alış gibi, kâğıdın tek yüzüne basılmıştı. Eser, Otis Adelbert Kline'in çabaları sayesinde sonunda Smearum & Weep Kitabevi'nde satışa sunuldu, üç buçuk kopyası Samuelus Philanthropus Beyefendi'nin cazip betimlemeleri sayesinde kataloğa girdi.

Bu büyük talebe karşılık metin sonunda Mr. De Merit tarafından Wurst'un *Weekly Americana*'sının renkli sayfalarında "Bilimin Miadı Doldu mu? ya da Garaj'ın Sakinleri" adıyla yeniden yayımlandı. Ancak hiçbir kopyası dolaşımda değildir, çünkü fanatik kitapseverler tarafından hemen kapılmayan bütün kopyalara Dünya Mahkemesi'nde sonlanan pek çok temyiz başvurusundan sonra sadece resmî olarak hayatta olduğuna değil, aynı zamanda dövüşün alenen kazananı olduğuna da hükmedilen Vahşi Kurt Bernie'nin hakaret davasıyla alakalı olarak polis el koymuştu.

İsim listesi

Two-Gun Bob / Robert E. Howard
Knockout Bernie, Batı Shokan'ın Vahşi Kurdu / Bernard Austin Dwyer, of West Shokan, N.Y.
Bill Lum Li / William Lumley
Wladislaw Brenryk / H. Warner Munn
D.H. Killer / David H. Keller
M. Gin Brewery / Miles G. Breuer
A. Hijacked Barrell / A. Hyatt Verrill
G.A. Scotland / George Allan England
Frank Chimesleep Short, Jr. / Frank Belknap Long, Jr.
Akkamin'li Effjay / Forrest J. Ackerman
Mrs. M. Blunderage / Margaret Brundage (*Weird Tales*'de çizer)
Mr. C. Half-Cent / C.C. Senf (*Weird Tales*'de çizer)
Mr. Goofy Hooey / Hugh Rankin (*Weird Tales*'de çizer)
W. Lablache Talcum / Wilfred Blanch Talman
Horse Power Hateart / Howard Phillips Lovecraft
Erlette Kontu / August Derleth (*Evening in Spring* / *Bahar Akşamı*'nin yazarı)
J. Caesar Warts / Julius Schwartz
H. Kanebrake / H.C. Koenig (Elektrik Deney Laboratuvarları çalışanı)

H. Wanderer / Howard Wandrei
Robertiyef Soviç Karovski / Robert S. Carr
Teaberry Quince / Seabury Quinn
Malik Taus, the Peacock Sultan / E. Hoffmann Price
Sing Lee Bawledout / F. Lee Baldwin
Ivar K. Rodent / Hugo Gernsback
Rahip. D. Vest Wind / Bilinmiyor
Klarkash-Ton / Clark Ashton Smith
Windy City Grab-Bag / Weird Tales
W. Peter Chef / W. Paul Cook
Smearum&Weep / Dauber&Pine
Samuelus Philanthropus / Samuel Loveman
Mr. De Merit / A. Merritt (*Dwellers in the Mirage / Serabın İçindekiler'in*
yazarı)
Wurst'un *Weekly Americana'sı* / Hearst'ün *American Weekly'si*

Korku ve gizem dolu öyküleriyle tanınan Howard Phillips Lovecraft'ın altı öyküden oluşan **Nyarlathotep** adlı seçkisi yazarın üslubunun ve hayal gücünün çok iyi örneklerini içeriyor: Tekinsiz, tarihsel gerçeklerle kurmacanın birbirine karıştığı "Evdeki Resim", beklenmedik sonuyla okuru irkiltten "Korkunç Yaşlı Adam", yazarın külliyatı içinde mizah duygusuyla öne çıkan "Yüzyılı Sonlandıran Dövüş", ürpertici bir mezarlık öyküsü olan "Mahzende", şiirsel rüya anlatısı "Nyarlathotep" ve karanlık bir zihnin derinliklerine dalan kısa ama çarpıcı "Hafıza".

#kısaklasikler #dünyaklasikleri #korkuklasikleri #gotik #gizem #ezoterizm

Kapak illüstrasyonu: Oğulcan Acar



8,5 TL

canyayinlari.com | f | i | t | canyayinlari

öykü

ISBN 978-975-07-4164-7



9 789750 741647